

PÄIVÄHOIDON ESIOPETUSRYHMÄN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

SISÄLLYS

1. Päiväkodin esiopetusryhmän arvot ja toiminta-ajatus

2. Oppimis- ja toimintaympäristö

2.1 Leikki

3. Kasvatuskumppanuus

4. Esiopetuksen sisältöalueet

4.1 Kielen ja kommunikaation taitojen kehittäminen

4.2 Matematiikka

4.3 Ympäristö- ja luonnontieto

4.3.1 Lumijokisuus

4.4 Käden taidot ja kuvallinen ilmaisu

4.4.1 Kuvallinen ilmaisu

4.4.2 Kädentaidot

4.5 Etiikka ja elämäkatsomus

4.5.1 Eettinen kasvatus

4.5.2 Elämäkatsomus

4.6 Musiikki

4.7 Liikunta

5. Yhteistyö

6. Arviointi ja kehittäminen

1. Toiminta-ajatus ja arvot

Päivähoidon esiopetusryhmää velvoittaa päivähoitolaki. Toimintaamme ohjaa kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetussuunnitelma. Esiopetus osana varhaiskasvatusta ja perusopetus muodostavat lapsen kehityksen kannalta ja sisällöllisesti johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden. Esiopetuksen järjestämisessä tulee huomioida sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Esiopetuksen keskeiset tavoitteet:

- Luoda myönteinen kuva oppimisesta
- Lapsen henkilökohtaiset oman oppimisen tavoitteet
- Yhteiset tavoitteet; kasvatukselliset ja tiedolliset
- Omatoimisuuden ja oma-aloitteisuuden kehittäminen
- Itsenäisyyden ja itseluottamuksen kehittäminen
- Lapsi oppii ymmärtämään tasavertaisuutta ja oppii hyväksymään ihmisten erilaisuuden rikkautena.
- Vastuun- ja velvollisuudentunteen lisääminen; lapsi oppii ymmärtämään yhteiselämän pelisääntöjä ja sitoutumaan niihin.
- Lapsi sisäistää hyvät tavat ja ymmärtää niiden merkityksen osana jokapäiväistä elämäämme.

Arvot

- Turvallisuus

Turvalliset ja luotettavat aikuiset jotka ovat läsnä ohjaamassa ja auttamassa lapsia. Turvallinen ja toimiva ympäristö esikoulupäivän jatkumiselle päivähoitona.

- Kunnioittaminen

Lasta ja lapsen perhettä arvostetaan ja kunnioitetaan ja perheet ovat tasavertaisia.

- Hyvät tavat

Lapsi sisäistää hyvät tavat sekä ymmärtää niiden merkityksen arjessa.

- Positiivinen kasvatusasenne

Lapsi nähdään yksilönä ja huomioidaan hänen kehitystarpeensa. Ympäristössä tulisi olla positiivinen ja rohkaiseva ilmapiiri, joka kannustaa lasta.

- Lapsuuden arvostaminen

Esiopetuksessa lapsuus nähdään itseisarvoisena elämänvaiheena. Toiminnan tavoitteet määräytyvät lapsen kehitysvaiheita kunnioittaen, tavoitteena kokonaisvaltainen kehittyminen ja kodin kasvatuksen tukeminen.

- Lumijokisuus- maalaisuus

Toiminnassa huomioidaan Lumijoki kotipaikkana ja ympäristön ja luonnon erityispiirteet. Näin lapset tutustuvat kotiseutuunsa ja oppivat arvostamaan sitä.

2. Oppimis- ja toimintaympäristö

Päivähoidon esiopetusryhmän tilat sijaitsevat koulun kanssa samassa pihassa, yksittäisessä talossa. Rakennuksessa on yksi luokkatila, eteinen, yläkerran taukuhuone ja wc:t. Yläkerrassa toimii myös 4h-toimisto. Ulkoilualueena on koulun piha, jossa on kiipeilyteline ja keinut. Voimme käyttää tarpeen mukaan koulun musiikin, teknisen työn ja kotitalouden luokkaa. Liikunnassa käytämme liikuntahallia, urheilukenttää koulun takana ja talvella luistelemme kaukalossa sekä hiihdämme koulun läheisyydessä.

Ryhmässä on 15 esikoululaista, lastentarhaopettaja ja kaksi lastenhoitajaa. Erityistä tukea tarvitsevat lapset siirtyvät esiopetusajaksi koulun pienryhmään. Iltapäivisin ryhmässämme on ryhmäavustaja.

Päivähoidon esiopetusryhmän päivä alkaa aamulla klo 6.30 ja päättyy klo 17. Esiopetusaika on maanantaista torstaihin klo 9-13 ja perjantaina klo 9-12. Muu aika on vapaampaa toimintaa ja

leikkiä. Päiväohjelma alkaa klo 8 aamupalalla joka valmistetaan ja syödään esikoulun omissa tiloissa. Aamupalan jälkeen on hetki aikaa leikkiä ennen esikoulun alkua. Klo 9-10 meillä on aamupiiri, uuden asian opettelua ja tehtävien tekemistä. Sen jälkeen menemme ulkoilemaan ja ruokailemaan menemme klo 11.15. Päiväruokailu ja välipala tarjotaan koulun ruokasalissa. Ruokailun jälkeen meillä on pieni satuhetki, jolloin voi levähdellä patjalla piirrellen tai kirjaa katsellen. Vapaata leikkiä välipalalle saakka joka on klo14 ja sitten iltapäivällä ulkoilua ja klo 17 päiväkotikiinnitys.

2.1 Leikki

Esikouluvuosi on ns.viimeinen leikkivuosi. Esikoulussa annetaan aikaa leikkimiselle ja leikinomaiselle oppimiselle. Leikki on avain oppimiseen ja se luo kehyksen lapsen sosiaaliselle, emotionaalille ja älylliselle oppimiselle. Leikki on lapsen ja ympäristön välistä vuorovaikutusta ja leikissä luodaan suhteita toisiin ihmisiin ja ympäristöön sekä opitaan uusia asioita kuvittelemalla ja toimimalla. Ympäristön tulisi tarjota virikkeitä ja mahdollisuuksia leikille.

3. Kasvatuskumppanuus

On tärkeää että perheiden ja työntekijöiden kesken on luottamuksellinen suhde ja että vanhempia arvostetaan ja perheet ovat tasavertaisia. Toimivan yhteistyön edellytyksenä on molemminpuolinen kunnioitus sekä kodin kasvatuseriaatteiden kunnioittaminen. Teemme yhteistyötä kotien kanssa mm. kasvatustieteiden keskustelujen muodossa.

4. Esiopetuksen sisältöalueet

Käytössämme on koko esikouluvuoden ajan harjoituskirja jossa on sekä äidinkielen että matematiikan tehtäviä. Käytämme harjoituksia myös monisteina ja kokoamalla kokonaisuuksia eri lähteistä. Ohjatut tuokiot toteutetaan yleensä koko ryhmänä, mutta mahdollisuuksien mukaan myös pienryhmiin jakaannutaan.

4.1 Kielen ja kommunikaatiotaitojen kehittäminen

Varhaislapsuudessaan lapsi omaksuu äidinkieltänsä perustan ja äidinkieli on keskeisessä asemassa kaikessa oppimisessa. lapsen sosiaalisuuden, tunteiden ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä on erityisesti tuettava kielen avulla ja jokaiselle on annettava tasapuolisesti mahdollisuudet esillä olemiseen ja yhdessä olemiseen ja leikkimiseen ryhmässä.

Tavoitteet:

- * Kiinnostuksen herättäminen puhuttua ja kirjoitettua kieltä kohtaan
- * Kehittää kielellistä tietoisuutta sekä käsite- ja sanavarastoa
- * Halu, rohkeus ja taito ilmaista itseään, tunteitaan, ajatuksiaan kielen avulla ja vuorovaikutus ympäristön kanssa.

Sisältöalueet:

- * Puhuminen
 - rohkeus ilmaista itseään
 - vuorovaikutustaidot; keskustelutaidot, aloitteisiin vastaaminen, aloitteiden tekeminen, kuunteleminen
 - omien ilmaisu- ja vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen
 - puheilmaisu
 - elävä kuvailu
 - monipuolinen sana – ja käsitevarasto
 - kyselytaito tiedonhankintataitona
- * Kuunteleminen
 - keskittymistaito
 - kuuntelutaito
 - annetun ohjeen mukaan toimiminen
 - kuuntelutaito tiedonhankintakeinona
 - muistaminen
 - ikäkaudelle sopiva kirjallisuus; sadut, kertomukset, näytelmät, lastenkirjat, asiatekstit, tietokirjat, mediatekstit

* Kertominen

- roolileikit
- omien kokemusten kertominen
- kuvakerronta
- draama
- omat tuotokset

* Runoileminen

- lorut, riimit, runot
- omat runot, tarinat
- tarinat, hokemat, vitsit

* Lukeminen

- kirjoitetun tekstin esillä olo
- luetun/kuullun ymmärtäminen
- leikkilukeminen
- tietokone
- lukuleikit; sana- tavu- äänne, yhdyssanat
- lukusuunta
- rytmittäminen
- lausetajun kehittäminen
- oma lukeminen

* Kirjoittaminen

- hienomotoriikka
- oman nimen kirjoittaminen oikein
- leikkikirjoitus
- mallikirjoitus (jäljentäminen)
- oikea kynäote
- kiinnostus oikeasta kirjoittamisesta
- tieto siitä, että puhetta voidaan kirjoittaa

- tietokoneen käyttö
- tutustuminen pieniin ja isoihin aakkosiin
- kirjoitussuunta, omien viestien kirjoittaminen

4.2 Matematiikka

Esiopetuksen matematiikan tavoitteena on herättää lapsen kiinnostus matematiikkaa kohtaan. Tähän pyritään tarjoamalla matemaattista ajattelua tukevaa toimintaa, oppimisympäristöjä ja kokemuksia. Matematiikan toimintaa suunniteltaessa otetaan huomioon lapsen ikäkausi ja kehitys, jolloin toiminta on mielekästä. Oppimistilanteissa painottuu konkreettinen, havaintomateriaalien käyttöön tukeutuva elämyksellinen ja leikinomainen toiminta. Menetelminä käytetään havainnointia, kokeilemista, mittaamista, laskemista, pelaamista ja ongelmien ratkaisemista.

Matematiikassa käsitellään seuraavia sisältöalueita:

- luokittelu

erilaisten ominaisuuksien havaitseminen, erojen ja yhtäläisyyksien havaitseminen, vertailua ja luokittelu eri ominaisuuksien mukaan, esimerkiksi värin, muodon, koon mukaan

- säännönmukaisuus ja sarjat

säännönmukaisuuksien havaitseminen eri luokiteltavien ominaisuuksien mukaan

- geometria

perusmuodot 3-ulotteisissa kappaleissa ja tasokuvioissa avaruudellisten suhteiden

hahmottaminen: edessä, takana, vieressä, yläpuolella, alapuolella, oikea, vasen, lähellä, kaukana

- lukukäsitys

enemmän, vähemmän, yhtä monta, määränpysyvyys, yksi-yhteen-vastaavuus

- luvut 0-10, voidaan tutustua ylittämiseen

- lukumäärän tunnistaminen ja tuottaminen, lukusanat, numeromerkit, yhteen- ja vähennyslaskun käsitteet

- mittaamisen käsite, pituus, tilavuus, massa, omat mitat

- aika

ajantaju, tasatunnit ja puolet tunnit, vuorokauden ajat

4.3 Ympäristö- ja luonnontieto

Ympäristö- ja luonnontiedon opetuksella tuetaan ajattelu ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä sekä vahvistetaan lapsen elämyksellistä, kokemuksellista ja emotionaalista suhdetta luontoon ja muuhun ympäristöön. Tavoitteena on että lapsi oppii tekemään havaintoja kaikkia aisteja käyttäen luonnosta ja rakennetusta ympäristöstä. Lapsen omien tutkimusten lähtökohtana ovat lapsen elinympäristöön läheisesti liittyvät ilmiöt sekä niistä saadut kokemukset. Luonnossa liikkussa lasta ohjataan ottamaan huomioon ympäröivä luonto ja ymmärtää että hänen oma toimintansakin vaikuttaa ympäristön hyvinvointiin.

Esimerkki sisältöjä ja tutkimuskohteita voivat olla:

- * Lähiympäristöni
- * Kotini
- * Minä ja terveys
- * Vuodenajat
- * Entisaika
- * Ympäristösuojelu

4.3.1 Lumijokisuus

Lumijoen esiopetuksessa tulee näkyä oman kunnan omaleimaisuus kotipaikkakuntana sekä Lakeuden seutukunnan ympäristön ja luonnon erityispiirteet lakeuksineen ja lintuvesineen. Lumijoen pääelinkeino (maatalous), kulttuuri, rakentaminen, historia ja ihmiset tehdään tutuiksi esiopetuksessa. Lumijoen erityispiirteet voidaan liittää käytäntöön lähiympäristöön tutustumalla esimerkiksi kävely- ja pyöräretkien muodossa.

4.4 Kädentaidot ja kuvallinen ilmaisu

Kuvallinen ilmaisu

Piirtämällä, maalaamalla, muovailemalla ja rakentelemalla lapsi ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan ja tunteitaan. Tuotoksissa ilmenee se maailma, jonka lapsi kokee ja ymmärtää. Myönteisellä palautteella vahvistetaan ja tuetaan lapsen itsetuntoa. Lapsen tuotoksien esille paneminen viestii että hänen töitään arvostetaan.

Kuvallisen ilmaisun tavoitteena on tukea lapsen luovuutta, mielikuvituksen ja itseilmaisun kehittymistä oman toiminnan avulla. Tavoitteena on myös tukea lapsen motorista kehittymistä kuvallisen ilmaisun eri alueilla.

Kädentaidot

Perustoimintatavat kädentaidoissa ovat askartelu, tekstiilityöt, puutyöt ja leipominen. Mahdollisuuksien mukaan toteutamme jokaista osa-aluetta.

Kädentaitojen tavoitteena on:

Lapsi kokee työn ja sen tekemisen iloa

Lapsi suunnittelee, toteuttaa suunnitelmansa, ratkaisee työssään kohtaamia ongelmia sekä arvioi työtään.

Lapsi tutustuu erilaisiin materiaaleihin, työtapoihin ja välineisiin.

Lapsi huolehtii osaltaan työympäristönsä siisteydestä ja työturvallisuudesta.

4.5 Etiikka ja elämäkatsomus

4.5.1 Etiikka

Eettinen arvopohja on kaiken inhimillisen elämän ja toiminnan perusta. Esiopetuksen eettinen kasvatus sisältyy kaikkeen toimintaan. Eettinen kasvatus perustuu yhteiskunnassa yleisesti

vallitseviin ja hyväksytyihin arvoihin. Eettisessä kasvatuksessa käsitellään arvoja ja normeja, mikä opettaa lasta erottamaan:

- hyvän ja pahan
- oikean ja väärän
- auttaa lasta ymmärtämään syyn ja seurauksen yhteyden

Jokapäiväisissä tilanteissa ja niihin liittyvissä keskusteluissa kiinnitetään huomiota anteeksiantoon, suvaitsevaisuuteen, toisten huomioonottamiseen ja hyvään käytökseen.

Eettisellä kasvatuksella vahvistetaan lapsen kasvua:

- ystävyyteen
- yhteistyöhön
- vastuuseen ja kansainvälisyyteen
- herätetään kiinnostus luontoa ja ympäristöä kohtaan.

Opetuksen keskeisiä käsitteitä:

- lähimmäisen rakkaus
- vastuu
- inhimillisyys
- oikeudenmukaisuus
- rehellisyys
- luotettavuus

4.5.2 Elämänkatsomus

Esiopetuksen elämänkatsomuksessa tutustutaan kristinuskon keskeisiin sisältöihin.

Elämänkatsomuksen tulee olla myönteistä ja lapsen kodin vakaumusta kunnioittavaa.

Uskonnollisten ja elämän peruskysymysten käsittely antaa aineksia oman elämänkatsomuksen muodostumiselle. Lasten kysymyksiä pohditaan yhdessä myönteisessä ja sallivassa ilmapiirissä.

Katsomuksen sisältöjä

- anteeksipyyttäminen ja – antaminen
- rehellisyys
- kiitollisuus, kunnioitus, toisesta huolehtiminen

- tutustuminen vuoden eri juhliin
- tutustuminen Jeesuksen elämään ja opetukseen
- kotiseurakuntani
- virret ja hengelliset laulut
- turvallisuuden, hiljaisuuden ja hartauden kokeminen
- ruoan siunaaminen

4.6 Musiikki

Musiikkikasvatus on vuorovaikutusta toisten kanssa. Musiikkikasvatus tukee lapsen kokonaispersoonallisuuden kehittymistä ja edistää sosiaalista kasvua ja tarjoaa lapselle elämyksiä. Soittaessaan ja laulaessaan lapsi iloitsee musiikista yhdessä muiden kanssa.

Tavoitteet:

- herättää lapsessa myönteinen asenne musiikkia kohtaan
- kehittää lapsen luovaa toimintaa
- luoda ja kehittää musiikkiin liittyviä tiedollisia ja taidollisia valmiuksia
- elämysten tarjoaminen lapselle
- suomalaisen kansanperinteen elvyttäminen ja herättäminen
- muihin kulttuureihin tutustuminen

Musiikillisia työtapoja ovat laulu, soitto, kuuntelu, ilmaisu, säveltäjä, rytmi ja laululeikit. Viikottain laulamme pienissä lauluhetkissä yhdessä.

4.7 Liikunta

Esikoululainen lapsi on voimakkaassa motorisen kehityksen vaiheessa ja lapsella on halu kokeilla omia kykyjään ja voimiaan. Lapselle tulee tarjota mahdollisuus liikkumiseen ja opettajan tehtävä onkin luoda lapselle liikkumista salliva ja turvallinen ympäristö. Liikkumalla lapsi oppii hahmottamaan oman kehonsa ja hallitsemaan sen erilaisissa tilanteissa. Esikoulussa käymme myös uimakoulussa, josta lapset saavat osallistumistodistuksen.

Liikunnan merkitys lapselle:

1. Tuottaa iloa
2. Luo pohjaa uusille liikunnallisille taidoille ja tutustuttaa eri liikuntalajeihin
3. Antaa terveyttä, voimaa, kuntoa
4. Auttaa kaikkea oppimista, myös älyllistä
5. Tukee sosiaalisia taitoja
6. Tukee itsetuntoa ja luo pätevyyden tunnetta
7. Opettaa itsehallintaa, kontrollia ja säätelyä

5. Yhteistyö

Päivähoidon esiopetusryhmä tekee yhteistyötä koulun, päiväkodin, terapeuttien, erityisopettajan, seurakunnan ja kirjaston kanssa. Koulun kanssa tehtävään yhteistyöhön kuuluu juhlat ja tapahtumat sekä tietysti tutustuminen ekaluokkiin. Seurakunnan työntekijät käyvät pikkukirkon merkeissä ja käymme joulu- ja pääsiäiskirkossa. Päiväkodin kanssa tehtävä yhteistyö on toimintaan ja juhliin liittyvää yhteistyötä. Terapeuteilta saame konsultaatioapua tarvittaessa ja erityisopettaja on tiiviisti yhteistyössä ja tekee lasten kanssa erilaisia tehtäviä.

6. Arviointi ja kehittäminen

Arvioinnin avulla pyritään jatkuvaan toiminnan kehittämiseen. Arviointia tekevät päättäjät, esiopetushenkilöstö, vanhemmat ja lapset. Lapsiarviointi perustuu lapsen toiminnan, tuotosten ja kehityksen havainnointiin.

Havainnointi on osa jokapäiväistä toimintaa sekä ohjatuissa toimintatuokioissa että vapaassa leikissä. Arviointi seuraa lapsen yksilöllistä kehittymistä esikouluvuoden aikana.

Keskustelut (henkilökunta-vanhemmat, henkilökunta-lapset)

Lapsen itsearviointilomake

Tiedonsiirtolomake

Kehittämiskohteiksi keskusteluissamme nousi yhteistyön lisääminen toisten esikouluryhmien kanssa ja koulun kanssa. Esimerkiksi kummitoiminta koululaisten kanssa, erilaiset yhteiset tapahtumat kaikkien esikoululaisten kanssa.

